

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника треће класе округа рудничког Драгутина М. Симића, начелника исте класе округа топличког, по службеној потреби;

за начелника четврте класе округа подринског Петра Банчића, начелника исте класе округа рудничког, по службеној потреби;

за начелника четврте класе округа топличког са годишњом платом од 4041.60 динара, коју је до сада имао, Милутина Пеђанина, секретара прве класе Министарства Унутрашњих Дела, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. јануара 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника друге класе среза ариљског Живка Николића, секретара исте класе начелства округа рудничког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза таковског Сретена Кочића, начелника исте класе среза масуричког, по потреби службе;

за начелника друге класе среза власотиначког Милорада Матића, начелника исте класе среза јабланичког, по потреби службе;

за начелника треће класе среза масуричког Михаила П. Илића, начелника исте класе среза власотиначког, по потреби службе;

за начелника треће класе среза јабланичког Драгишу Ст. Јовановића, писара прве класе лесковачког првостепеног суда, и

за секретара треће класе начелства округа рудничког Радомира Новаковића, начелника исте класе среза таковског, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. јануара 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Светислав Ђ. Јелчић, начелник друге класе среза ариљског, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. јануара 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Живојин Аранђеловић, начелник треће класе округа подринског, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. јануара 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПОЈМУ ИСПРАВЕ У КРИВИЧНОМ ПРАВУ

од

ДР. ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

Појам *исправе* је у кривично-правној науци врло споран. То долази отуда, што законодавци обично не дају дефиницију исправе; а и они, који су је дали, нису то учинили тако, да не дају повода разноликом тумачењу. Међу ове спада и наш законодавац.

У нашем Казненом Законнику појам исправе дат је у § 147 ал. 4. „Под исправом разуме се, вели се у овој ал. § 147 к. з., свако писмено, које је од важности за доказ о уговорима, наређењима, обавезностима или ослобођењима и у опште

служи за доказ права и правних одношења“. Другим речима, узимајући у вид непосредни објекат доказа (scil. чињенице), исправа је свако писмено, које служи за доказ какве правне релевантне чињенице, т. ј. чињенице, која сама или у вези с другим чињеницама производи постанак, престанак или промену правних одношаја (па према томе и права, ако она истичу из оних одношаја).

1. Према § 147 к. з. исправа може дакле бити само *писмено*, т. ј. само онај телесни предмет, на који су стављени знаци говора¹⁾.

а) Без значаја је међутим природа овог телесног предмета. То може бити хартија, пергаменат, метал, дрво итд.²⁾.

б) Без значаја је такође, форма слова, т. ј. да ли је писмено састављено ћирилицом, латиницом, готицом итд.

в) Без значаја је, да ли је писмено рукописно, литографисано, писано на машини или штампано, ако су само испуњени услови потребни за постојање исправе.

г) Пошто исправа мора бити писмено, то н, пр. рабоши не могу бити исправе. Ко би начинио лажан рабош и употребити га, тиме би могао извршити само превару.

д) Без значаја је, да ли употребљени знаци говора припадају неком познатом систему писања: Тако постоји писмено и онда, кад су употребљени какви конвенционални знаци, које трговци предају оним купцима, који нису одмах подigli робу, и који имају поднети оне ознаке, кад буду хтели однети робу³⁾.

¹⁾ Ово ограничење је узето из § 247 ал. 2. пруског к. з. — у § 267 немачког к. з. вели се само „исправа“ („Urkunde“), те се узима од готово свих писаца, да је исправа сваки телесни мртав предмет, без обзира на то, да ли је од људске руке направљен или не (в. *Olshausen* § 267, 3 а). Тако узима се, да је гранично камење исправа, кад садржи на себи какве знаке (прот. општег мишљења *Frank* § 267. III 3 а). Према неким међутим исправа може бити само *писмено* (тако *Binding* 2 175, 185, 184, *Binding* 92, *Weissmann* *Vergl. D. Bes. T.* 7 333, *P. Merkel* 228, *Brodmann* 13, 43). — У § 178. прој. се вели, да је исправа „сваки предмет, који је подобан или одређен да служи за доказ...“, дакле исправа не мора бити писмено.

²⁾ Уп. *Binding*, 2 236.

³⁾ Уп. *Garçon* 303 н^о 71.

да би писмено било исправа, потребно је, да „служи за доказ права или правних одношења“ (другим речима, да је „од важности за доказ“ права или правних одношења¹⁾.

а) Није дакле довољно за постојање исправе, да је писмено намењено меродавном вољом, било у напред било касније (н. пр. приватна писма, која касније могу бити намењена да служе као доказ у брачној парници), да буде доказно средство, нити да је намењено за правни саобраћај, већ треба да је од важности за доказ, т. ј. да служи за доказ права и правних одношења.

б) Има се узети, да једно писмено служи за доказ права и правних односа (одн. да је од важности за доказ ових) онда, кад њено доказно својство лежи у самој њеној садржини или се може из ње познати, а не зависи од спољних случајности, н. пр. од тога, да ли постоји извесан број основа подозрења, који би заједно с основом подозрења писменом заснованим нешто доказати²⁾. Другим речима извесно писмено служи за доказ права или правних одношења онда, кад се из саме његове садржине може закључити на какву правно релативну чињеницу, т. ј. чињеницу, која сама, или у вези с другим доказује постанак, престанак или промену каквог правног одношења³⁾.

1° *Frank* разликује овде умесно три случаја⁴⁾. Извесно писмено ће на име испуњавати овај услов, и према томе бити исправа:

(1) Кад садржи какву изјаву, која је непосредно правно релевантна. То су изјаве, којима се изјављује каква правно релевантна воља, и писмена, у којима су оне садржане, зову се *диспозитивне* исправе. Такве су исправе облигације, признанице, менице, тестаменти, исправе упућене уредништву каквих новина, писм. не поруџбине, писмене изјаве о добу ста-

¹⁾ Спорно је било, да ли је и *кантарска признаница* овако писмено, т. ј. да ли је и она једна исправа, и према томе да ли може бити објекат фалсификовања. К. С. је умесно ренио ово питање потврдно. По чл. 1 зак. о општинској мерици, вели К. С. (о. с. 1919. Бр. 11402, Н. § 147, ст. 8), све што се у јавном саобраћају прода, а у тежини од 25 килограма или метара, мора се измерити на општинским мерицима, кантарима, — а по другом одељку чл. 3. истог закона мерење врше општински службеници, мерачи, који при ступању у ову службу морају положи заклетву. Сем тога по чл. 21. правила о извршењу закона о општинској мерици, мерачи су дужни издати сопственику измерене робе признаницу о измереној роби, у којој признаница мора бити означен број колета и укупна тежина измерене робе. Кад према напред наведеним законским прописима, све што се у јавном саобраћају прода, мора бити на општинском кантару измерено, да сопственик измерене робе добија кантарску признаницу о количини и тежини измерених предмета, и да те кантарске признанице издају заклетви општински службеници, — то онда овако издата признаница према §§ 87. и 188. грађ. суд. пост. има карактер *јавне исправе*, која у овом случају служи продавцу као доказ о количини и тежини измереног предмета, и по којој му признаница купац куповну цену за измерену робу има исплатити... Према томе кад би продавац преправио кантарску признаницу у погледу количине или тежине и употребио је према купцу, извршио би фалсификовање из § 148. т. 2. к. з.

²⁾ Тако *Olshausen* § 267, 15 а. в. *Buri* G S 28 31, *Hätschner* 2 232, в. и *Frank* § 267 IV 2.

³⁾ Тако *Frank* § 267 IV 2.

⁴⁾ § 267 IV 2 а), б), с).

рости и ранијим болестима при закључивању уговора о осигурању. Ако које писмено ове врсти не испуњује законом прописану форму, могуће је, да онда губи доказну снагу, те не би било исправа.

(2) Кад садржи *извештај* о каквој релевантној чињеници, као што су н. пр. протокол о скупштини каквог акционарског друштва или трговачке књиге каквог трговца (наравно не оне, кој би трговац водио једино тога ради, да би имао преглед о стању својих послова, пошто оне тада не служе за доказ) као и писмена, која садрже саопштења чисто личне природе (н. пр. саопшт. ње шефа извесног надлежства претпостављеној власти, да чиновник није долазио на дужност извесно време).

(3) Кад не садржи какву непосредно правно релевантну изјаву, нити извештај о каквој правно релевантној чињеници, али се из његове садржине може непосредно закључити на какву правно релевантну чињеницу. Док у прва два случаја само писмено служи директно за доказ о каквој правно релевантној чињеници, овде оно служи томе средством непосредног закључивања. Тако се може из љубавног писма извести непосредно дан закључак на постојање браколомних односа, или из датума извесне дописне карте може се закључити, да чиновник А у извесно време није био на месту, где је онда требао бити. Међутим не би било исправа писмено, из кога се може само закључити на какав основ подозрења о извесној правно релевантној чињеници, пошто је закључак на ову *посредан*¹⁾.

2° Није према томе исправа оно писмено, чије доказно својство не истиче из његове садржине, већ из самог његовог постојања, које дакле служи као доказ нечега самим тим, што постоји.

3° Није исправа ни оно писмено, које се односи на какав *ништаван* правни посао, јер онда оно не садржи једну правно релевантну чињеницу. Без значаја је међутим овде, да ли је тај правни посао, који је као такав ништаван, правно релевантна чињеница у ком другом погледу.

4° Није међутим потребно, да исправа сама за себе доказује извесно право или правни одношај, већ је довољно да она, одн. њоме доказана правно релевантна чињеница, тек у вези с другим доказним средствима доказује извесно право или праван одношај²⁾. Тако, довољно је, да се писменом доказује само одустанак од уговора, а не и закључење његово, које се има доказати пак у вези с другим доказима. По она тада не сме служити само *случајно* као допуна другим доказним средствима, јер се онда не може рећи, да њега доказна снага истиче из саме њене садржине³⁾.

¹⁾ Уп. *Frank* § 267 IV 2.

²⁾ Према дефиницији исправе, коју наш законодавац даје, вели умесно у овом смислу К. С. (1903. Бр. 6203. и о. с. 1909. Бр. 7394, Н. § 147, стр. 5), под њоме се разуме свако писмено, које је од важности за доказ о уговорима, ослобођењима итд., без обзира на то, да ли се таква исправа као почетак доказа о факту, о коме гласи, мора према § 291 грађ. суд. пост. допуњавати другим доказним средствима³⁾.

³⁾ Уп. *Frank* § 267 IV 2, *Olshausen* § 267.

5° Довољно је, да писмено служи као доказ *ма којег* права или правног одношења, дакле не баш оних, на које је издавалац истог мислио или хтео доказати⁴⁾. Зато се питање, да ли извесно писмено служи за доказ права и правних одношења, има решавати, не с обзиром на ово или оно лице, овај или онај правни одношај или право, у опште с обзиром на *конкретне околности*, већ објективно, *in abstracto*²⁾.

6° Није потребно, да се из самог писмена види, да је чињеница, која се њеном садржином доказује *правно релевантна*³⁾.

7° Да би било исправа, писмено мора служити за доказ у ма којем редовном поступку, цивилном, кривично-правном или ма ком другом⁴⁾. Није дакле довољно то, што би оно служило за доказ у вансудском саобраћају. Зато се доказно својство писмена има да испитује према процесуалним правилима. Тако приватне писмене сведочење не могу се сматрати као исправе, јер саме за себе н. мају доказно својство, већ је потребно, да је сведок испитан од надлежне власти према одредбама закона о крив. суд. поступку, у колико није друкчије од законодавца прописано или од странака уговорено.

7° Без значаја је *природа* права или правног одношења, за чији доказ служи писмено. Тако то може бити јавно или приватно право или правни одношај. На пр. приватна кривична тужба је писмено, које служи за доказ једног *јавног* правног одношења, а лекарски рецепт, на основу којег је апот. кар овлашћен на давање преписане материје, служи за доказ једног *приватног* правног одношења.

8° Без значаја је, да ли писмено служи као доказ постанка, престанка или промене права или правног одношења:

в) Без значаја је, да ли је писмено издато у Србији или у иностранству.

г) Није без значаја је, да ли је писмено *јавно* или *приватно*, јер се § 147 к. з. односи само на *приватне* исправе, а о *јавним* исправама говори се у § 148.

д) Без значаја је, да ли се смисао садржине писмена разуме од сваког писменог лица или само од лица, која су у ствар посвећена.

ђ) Из тога, што доказна снага писмена треба да истиче из саме његове садржине, да би било исправа, излази, да је исправа једна *материјализирана изјава*, којом се каква мисао изражава, да је дакле исправа писмено, на коме се налази као његов саставни део каква изјава мисли, тим писменом оваплоћена. Прави значај исправе лежи дакле у мисли, која је њоме изјављена¹⁾. Тиме се она одликује од других спољних објеката (н. пр. куће, реке), који имају такође доказну снагу и према томе правни значај, али не по томе, што би она садржавала изјаву какве мисли,

¹⁾ Уп. *Olshausen*, § 267 16, в. *Liszt* § 160 III.

²⁾ Тако *Olshausen* § 267 16. Прот. *Binding* 2 203 пр. 3, *Fuchs* 667.

³⁾ Уп. *Frank* § 267 IV 2.

⁴⁾ Тако *Olshausen* § 267, 14, *Meyer-Alfeld* 606. Прот. *Frank* § 267 IV 2, *P. Merkel* 431, према којима је довољно, да имају доказно својство у вансудском саобраћају.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ЧУДНОВАТИ ТРАГОВИ

ПРИЧА

Балдуина Гролера.

(СВРШЕТАК)

Добро одржаван срески пут водио је покрај шуме. Кад је Дагоберт спазиио једног шумарског момка, који је чувао стражу, наредио је да се стане.

„Ја мислим, да би требало да останете ту седећи, милостива“, рече он. „Леш убијеног није најбољи призор за Вас. Ја ћу Вам већ јавити, ако бих приметио макар штогод важно“.

Рекав то он приступи ближе месту злочина. Два чувара извршила су своју дужност. Одмах се могло приметити, да у близину није пуштано ни једно неовлашћено лице. То је увек имало својих добрих страна. Далеко у наоколо стајали су севаци у немој страху. Ни Дагоберт се не дотаче мртваца, али је оштро испитивао све, што би му дало ослонаца за даљу истрагу.

Кад је комисија стигла, допуштено је лекару да приђе лешу. Он клече крај леша и изврну га са нешто напора. Јер је леш лежао лицем окренут доле. Дагоберт се саже и поможе лекару. Нађено стање у главноме је било ово:

„Самоубиство или несрећан случај искључени су. Убиство ван сваке сумње. Човек је удављен. Отисци претију још се виде потпуно јасно. *Pomus Adami* нагњечен, даље сломијена заштитна рекавица, *Cartilago thyroidea*, и сангторинска рекавица на грљану. Смрт је морала моментано наступити. Смрт је свакако наступила већ пре осам до десет часова; по свој прилици убиство је извршено пре поноћи.“

„Допустите, господине докторе“, уз реч Дагоберт. „Тачно утврђење времена убиства могло би бити од важности. Ја мислим, да ми зато имамо средство у рукама“.

„Ја не мислим, господине Дагоберте“, одговори лекар. „Одредити тачно време на сате и минуте — ту нас наука оставља на челу“.

„Онда морамо то покушати без науке. Синоћ или ноћас падала је киша. Друм се истина опет осушио, али се види, да је киша падала, а најбоље овде на месту, где је леш лежао. Мокро, а сада готово сасвим суво одело убијеног оставило је на земљи влажну ивицу. Међутим може се утврдити, кад је киша почела“.

„То ја могу сасвим тачно рећи“, јави се шумар. „Од три четврти на осам до осам падала је уз севање и грмљавину жестока киша“.

„Ето дакле сад имамо један ослонац“, продужи Дагоберт. „Ја на име тврдим, да је убиство извршено пре почетка кише. Уверите се: Место, које је било покривено лешом, још је прашњиво. Иначе друм је истина такође сув, али још није прашњив. Затим ту су знаци, који говоре за то, да је киша ударила непосредно

после извршеног дела. Али о томе можда ће доцније бити речи. Знаци могу и да преваре и за то се ми за сада на њима нећемо ни задржавати. Али прашина никако не вара. Дакле: Дивалд је убијен пре три четврти на осам. Ми знамо, да је он у канцеларији примио новац у пола седам часова и да га је склонио при себи у једној торбици од мушеме. Даље извидело се и казато нам је, да је он из канцеларије отишао у општинску механу, да је тамо попио $\frac{1}{2}$ литра вина, па да је затим одмах после седам часова отишао. Даље ми се време не слаже потпуно, али ипак само у колико се тиче минута. Ја на име сматрам као поуздано, да је он доведе приспео тачно пре него је отпочела непогода. Али за сам пут доведе он би употребио највише четврт часа. Ми не можемо знати, зашто је тај пут трајао најмање двапута толико, али ипак ми смо сада то време тачно одредили и оно је најмање четврт часа нешто више или мање“.

Сад се комисија стаде живо саветовати, износећи своје претпоставке и своја опажања. Дагоберт их не узнемираваше у томе, већ оде до госпође Виолет, која га је очекивала у аутомобилу, и седе до ње. Марију наредише, да вози натраг у најлаганијем темпу, „у корак“.

„Но, Дагоберте“, упита госпођа Виолет. „Имате ли наде?“

Дагоберт јој у кратко саопшти ствар и док је говорио, он је једнако испитивао погледом обе стране друма. Потом пођута неко време, размишљајући.

„Једно обично разбојништво са убиством“, рече он после дужег премишљања, „али ипак оно пружа неке сасвим необичне тешкоће. На име индиције противрече једна другој на сасвим чудноват начин. Мора се узети, да је убица неки мештанин, који је тачно познавао све прилике. Не напада се разбојнички на једног убогог ђавола, чувара шума, а да се није знало, да он из замка носи новац“.

„Због тричавих 450 круна!“ викну госпођа Виолет, а при том јој навреше сузе на очи. „Ми би радије прежалили и десет и сто пута толико. За то убити једног човека, једног верног слугу!“

„Само какав мештанин могао је знати за Дивалдову редовну мисију, али ипак знаци указују на каквог странца као извршиоца. Реците ми, госпођо Виолет, да ли су се јуче или последњих дана виђали у селу какви скитачи, каква вештачка трупа, мислим какви акробати и комендијаша?“

„Нису, поуздано знам, Дагоберте“.

„Или можда какви Цигани?“

„Ни они“.

„Можда је у близини славила каква црква?“

„У целој најдаљој околини није било такве славе“.

„То је врло чудновато и у мојој пракси сасвим ново. Ја бих се закleo, да је убица неки акробата“.

„Па зашто баш акробата?“

„Или, има ли у селу какав човек, за кога се зна, да може да изводи акробатске вештине?“

не дакле својом мисленом садржином, која им може и оскудевати, већ по самом свом положају и особинама.

Неки наводе још једну разлику између исправа и спољних објеката, чија доказна снага не истиче из њихове садржине: исправом се доказује, веле, каква чињеница, која потпуно или делимично лежи ван ње саме, за разлику од оних објеката¹⁾. Ово је нетачно, јер и наведени објекти могу служити за доказ какве чињенице, која лежи ван њих. Тако електрични апарат може служити као доказ олује. С друге стране има исправа, којима се доказује каква чињеница, која лежи у њима самима. Тако меницом се не доказује, да је издавалац дао какву изјаву, већ је та изјава у њој самој оваплоћена, т. ј. сама меница по себи је једна изјава.

Да ли извесно писмено садржи какву изјаву, једно је фактично питање. Тако кад се на неком писмену налази реч „да“, могуће је ипак, да оно садржи какву изјаву, а да ли је то случај, зависи од конкретних околности, н. пр. од тога, да ли пред „да“ има какво питање, и да ли је „да“ одговор на то питање.

ж) Исправа, која је одлика за то овлашћеног *наменена* да служи као доказано средство (н. пр. облигација), назива се *намерном* исправом за разлику од *случајне* исправе.

з) Према § 189 грађ. суд. пост. „односно дана и године издавања (датума) приватна исправа нема силу доказа према трећима“. По у ал. 3 се додаје: „Али ако је она власти ма у којој цељи предана, или је издатељ исправе умро, онда се датум предаје власти или смрти издатеља сматра према трећима као датум исправе“.

Каква изјава може бити учињена наравно и другим знацима, а не само словима, тако да предмет, на коме се ови знаци налазе, може такође служити за доказ права и правних одношаја. По сви предмети се не могу сматрати за исправе, пошто према § 147 к. з. исправа може бити само *писмено*.

Из наведене одлике исправе излази, да гичје исправа:

1^о *арепис (конија)* какве исправе, пошто он није материјализована изјава, већ само репродукција какве изјаве. Тако не би извршио кривично дело из § 147 к. з. онај, који би употребио лажну копију какве праве исправе *као копију*, или који би какво писмено употребио *као копију* неког оригиналног писмена, које у ствари не постоји²⁾. По од постављеног правила може бити изузетака³⁾. На име и копија какве исправе биће исправа онда:

(ПАСТАВИТЕ СЕ)

—•••—

1) В. Brodmanн GS 47 401 u Die Urkunde (1904). Уп. Frank § 267 II.

2) Тако Oppenhof § 267, 40, John 36.

3) Уп. Olshausen § 267, 48 с, Frank § 267 III 2, Binding 2 209.

4) Уп. Othausen § 267, 48 с, Frank § 267 III 2 а, а.

И тога нема, Дагоберте“.

„То је да човек полуди. Ја могу доказати, да је то морао бити какав мештанин, а готово тако исто добро могу доказати, да то није могао бити никакав мештанин“.

Међутим опет су били дошли у близину богаљастог просјака. Дагоберт му једним покретом руке добаца две сребрне форинте. Оба сребрна новца се разлетеше и ниједан не погоди у шешир. Оба падоше на друм неколико метара далеко од просјака. Дагоберт сиђе, али се не пожури да скупи новац, већ свирепо уживаше посматрајући мирно, како се несрећник креће, одупирајући се на руке да покупи новац. Тада се поново попе у кола и одвезе се са госпођом Виолет у замак, где комисија такође таман беше стигла.

Господа поседаше ради договора и приступише састављању протокола. Дагоберт није хтео да их узнемирава и зато се повуче. Он је међутим хтео мало да се прешета, те да разгледа околину. Општинском писару је требало нешто више од једног сата, да по диктату средњег судије доврши протокол. Таман се хтело, да се протокол још једном прочита, па да га присутна господа потпише, кад поново уђе Дагоберт, вративши се са своје тобожње шетње. Домаћин је био врло радостан, што се он вратио, желећи, да и он саслуша протокол, па да га потпише, ако се слаже са њиме.

„Ја мислим, да то неће бити потребно“, одговори Дагоберт, посадивши се за сто код остале госпде. „Ја шта више сметрам, да ћемо бити принуђени, да састављамо сасвим нов протокол. На прво место ево га опљачкани новац“.

Рекав то, он мету на сто торбицу од мушеме, коју су одмах сви познали, да је Дивалдова. Као што се одмах утврдило, новац је био сав ту. Господом је овладао грдно узбуђење. Госпођа Виолет добаца Дагоберту један захвалан и поносан поглед. Та она је знала и увек говорила, да се на Дагоберта може ослонити!

Тада навалише сви питањима на њега. Кад је био у стању да донесе упљачкани новац, онда он мора имати нека трага и о извршиоцу!

„Што се тиче извршиоца“, одговори Дагоберт, „то сам ја себи допустио ту слободу, да га ставим у сигуран затвор. Ја сам га лично експедовао у општински затвор“.

„Ко је — ко је то, за Бога!?“

„Допустите, да вам саопштим све по реду. Господин општински лекар је утврдио две ствари са необоривом сигурношћу: самоубиство искључено и смрт дављењем. Он није додао — што напослетку и није била његова дужност — ма да се то видело, да је убилчев напад следовао од натраг. То доказују јасно видљиви отисци прстију на врату и чињеница, што је леш нађен окренут лицем земљи. Трагови какве борбе нису се видели. Из ових околности произаша је прва тешкоћа. Тешко се могло представити, да је један такав напад могао следовати са

таквом брзином, да нападнутом није било остало ни времена, да се окрене нападачу. Друга тешкоћа је била још замршенија. Ту се показало за мене нешто потпуно ново, нешто што у опште можда још никада није било. Старешина жандармске станице је испитивао сасвим савесно трагове ногу. Околности за то биле су делом неповољне, делом повољне. Неповољне услед тога, што су они трагови, који су пре кише можда били видљиви, кишом били спрани. Повољне пак, што су се они трагови, који су били утиснути пошто је почела киша, кад су се осушили, још јасније показали у блатњавом земљишту, формално као да су испечени.

Трагова од ногу није било, сем три до четири трага, који су несумњиво били од ногу самога Дивалда. Али је било нечега другог, на што се није обраћала пажња и што је било једна сасвим необична загонетка — било је трагова од руку! Ја сам могао лако да пратим те трагове и дошао сам до једног на сваки начин погрешног закључка, да је убиство извршио неки акробата, који је потом, да неби оставио никаквих трагова од ногу, отишао са места убиства главачке, т. ј. идући на рукама са главом доле, а ногама горе.

Ова претпоставка није била тачна, али опет — убиство је извршио један човек, који иде на рукама. У целој околини има само једно лице, које тако иде — просјак Лип! И то је убица!“

„Немогућно, то је сасвим немогућно!“ једногласно сви узвикнуше. „Један човек, који не може да се макне!“

„Умирите се, господо, он је убица! Његово дело у толико је одвратније, што је он тиме наградио љубав према људима и милосрђе. Он је молио Дивалда за услугу, да га мало понесе. Дивалд га је узео на леђа и носио га, али тиме је била његова судбина запечаћена. Тако се објашњава и она диференција у времену, која ми је пала у очи. Са својим теретом њему је требало пола часа за један пут, који би он иначе прешао за четврт часа.

Резултати мога истраживања потпуни су, а преко свега још постоји и признање учињено пред двојицом сведока, предамном и пред шофером Маријем. Кад сам малочас оставио господо, повео сам собом Марија и наредио му, да понесе једно чврсто уже. Од старешине жандармске станице позајмио сам један пар челичних лисица. Тако опремљени одвезли смо се до Липове колибе. Његова чуварка, једна стара цандрљива жена, била је бесна на њега. Јуче је битанга опет дошао доцкан кући, он се вуцарао у механи до десет часова. Ја сам одмах извидео и утврдио, да он није био у механи. Међутим је сам израчунао, да је њему, према начину како се креће, требало најмање два сата да стигне од места злочина до свога стана.

Остало је лако испричати. Предузео сам истраживање по кући и испод једне расклимане даске нашао сам торбу са новцем. Тада смо пошли друмом ка Липу. Ја сам му одмах рекао, да је он убио Дивалда. Он је покушао да одриче, али му ја подвикнух и показах му торбу. На

то он пребледе и призна ми дршћући: — Јесте, ја сам то учинио!

На мој миг Марије му намаче уже од натраг и притеже му руке уз тело. Тада он подиже ради одбране руке од лаката на ниже и таман их тако намести, да сам му могао ставити лисице око зглобака. Потом га подигосмо у аутомобил и одведосмо у затвор. И тиме је за мене овај случај сада окончан. Последњу реч има да кажу његове судије. На њима остаје и то, да одлуче, да ли ће му признати потпуну урачунљивост, или не. Сад молим за допунштење, да се удалим, пошто случајно имам посла са још једним необично заплетеним случајем“.

Дагоберт се опрости са целом комисијом, затим кавалерски пољуби у руку домаћицу. Два минута доцније пошао је кући опет аутомобилом.

С немачког М. Ј. П.

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

И ако сам се био изненадио овим ненадним упадом приберем се брзо, скочим те метнем ринглу на вратима, па се онда провучем кроз прозор и попнем се на шупу, одатле дохватим се тавана на суседној кући и сиђем низ једне стенице да изађем на улицу. Кад сам дошао на капију видим да је чувају два жандарма... Срећом то беху два новајлије који ме никад нису видели, „Брзе, викнем им ја, каплар је ухватио једног човека, ено се хрву... пењите се, помогите, а ја идем да зовем позорника“. Оба жандарма пожурише да се попну, а ја утекнем.

Било је јасно да сам био издат полицији; моја пријатељица из детињства била је неспособна за такву пакост, али она је се могла изрешити. После овога да ли сам требао остати у Арасу? Да ли је требало да сам себе осудим да не изађем више из собице? Нисам се могао одлучити на тако бедан живот и решим се да коначно напустим ову варош. Бакалка је хтела да са мном пође: имала је средстава за сеобу, њена роба би брзо спакована. Отпутовали смо заједно и као што се обично дешава у сличним случајевима, полиција је последња дознала о нестанку жене о којој је требало да води рачуна. По једној старој претпоставци полиција је помислила да ће мо ми свакако отићи у Белгију, као земљу још згодну за склоњење, и док су нас гонили ка старој граници ми смо мирно преким путевима измицали ка Нормандији, коју је моја другарица због трговачких веза познавала добро.

Мислили смо да се настанимо у Рујану. Кад смо ту дошли ја сам имао пасош на име Блондел, који сам набавио у Арасу, али опис у њему био је сасвим различит од мога, те ми је било неопходно потребно да то некако изравнам, а нарочито то ми је требало овде, где је полиција била у толико буднија и непомирљивија у колико су општења између

емиграцата у Енглеској вршена преко нормандиске обале. Ево како сам пасош променио. Свратим у општину и визирам пасош за Хавр. Виза се добија обично лако: довољно је да пасош није застарео, а мој није био. Кад се свршише формалности ја изађем, али после два минута вратим се у канцеларију и питам да ли нису нашли неки бележник. Нико ми не могаше дати никаква обавештења; тада сам стао очајавати: хитни послови звали су ме у Хавр, требао сам да пођем исто вече а нисам имао пасош...

„Није то ништа!“ Каже ми један чиновник, „према регистру виза вићете добити дупликат нашега пасоша“. То сам и хтео. Име Блондел је остало, али опис је удешен према моме. Да бих потврдио моје понашање не само да сам отпутовао у Хавр, као што сам био рекао, него сам чак малим објавама тражио бележник, који је у ствари био из мојих руку прешао у руке моје другарице.

Некада не бих могао издржати једно такво суочење а да не пустим гњеву на вољу... како се човек с временом мења! Осведочен лично за моју несрећу решим се одмах на одвајање; молбе, обећања за најисправније владање, ништа ме није могло одобробољити, био сам неумољив... Могао сам јој из захвалности опростити, али који ми је јемчио да ће она, моја добротворка, прекинути са мојим противником? И зар се нисам требао бојати да ће ме у тренутку каквог одушевљења издати? Поделили смо, дакле, на пола нашу имовину и она оде; од тада о њој нисам ништа чуо.

Због овога, пошто се рашчу по вароши, беше ми омрзло бављење у Рујану те почнем трговати по вашарима; ишао сам по срезовима Мант, Сен Жермен и Версај, где сам за кратко време стекао доста муштерија. Зарађивао сам добро те сам могао у Версају, у улици Фонтен, закупити један магацин са станом, где је моја мати, док сам ја путовао, становала. Живео сам тада беспрекорно, у опште где год сам долазио био сам уважен, помишљао сам већ да ме је оставио онај бакуздук, који ме је без престанка гурао по путу бешчашћа и од кога сам се ја толико отимао. Али један мој друг из детињства оптужи ме због неких наших зајезица и кад сам се вратио са вашара из Манта мене ухапсисе. И ако сам упорно одрицао да нисам Видок него Блондел, као што и мој пасош гласаше, преведоше ме ипак у Сен-Дени, одакле су ме требали спровести у Дуј. Према изванредним мерама које су предузели да спрече моје бегство видео сам да сам био *преиоручен*; један поглед на књигу жандарма показа ми предостројност нарочите врсте: ево како сам био забележен: *„Нарочито пазити. Видок (Евжен Франсоа) осуђен у контумаџији¹⁾ на смрт. Овај човек је прекомерно смео и опасан“*.

Да би моји чувари били пажљивији представили су ме као неког великог злочинца. Из Сен-Дени повели су ме на колима везаног да нисам могао мркнути и

до Лувра пратиоци не скидаху очију с мене; њихово расположење ми је наговештавало грубости које ми је требало предухитрити; тако добијем сву ону снагу којој имам већ толико пута да захвалим за слободу.

У Лувру ме затворише са осталима у звонару која је била преобраћена у затвор. Набавим два душека, један покривач и чаршаве, који су имали бити исечени и ушлетени те да нам послуже за силажење у гробље. Резу исекоше три војна бегунца, који су били затворени с нама и, у два сата изјутра, ја пробам први. Спустив се на крај ужета видео сам да има још скоро петнаест стопа до земље, али се није имало кад премишљати, пустим се и паднем. Али, као и у паду са бедема у Лиљу, уганем леву ногу те нисам готово могао кренути, па ипак пробао сам да прескочим гробљански зид кад чујем да се полако окреће кључ у брави. Видим: апсанција и његов нас уђоше у гробље; они су имали подједнаке носеве: прво апсанција прође испод ужета и не примети га, а пас прође по ред шанца где сам се био згурно и не осети ме. Пошто су обишли све вратише се. Очекивао сам да ће моји другови следовати моме примеру, али кад се нико не појави прескочим ограду и изађем у поље. Бол у ноzi постајаше ми све јачи и јачи... па ипак храбро сам се, а храброст ми даваше снагу те сам одмицао брзо. Био сам без мало прешао четврт миље кад чујем наједанпут да звони на узбуну; било је то у половини маја. У освитку дана видео сам неколико сељака где наоружани излазе из станова да се размиле по равници. Моја уганута нога била је један основ, који ме је могао направити сумњивом, а био сам непознат; било је очевидно да би у сваком случају први који би ме среди тражили да се увере о мојој личности. Да сам здрав ја бих изиграо свако гоњење, а сад није ми остајало ништа друго него да ме ухвате. И, нисам ишао ни двеста корака кад ме стигоше жандарми, који су јурили за мном, ухватисе ме преко среде и вратише у проклету торањ.

Жалостан исход овога покушаја није ме обесхрабрио. У Баному затворили су нас у градињу, у стару полицију, и ставили нас под надзор војне страже састављене из регрута. Један једини шиљбок нас чуваше; он је био испод прозора и доста близу затвореника, те су ови могли с њим разговарати; то сам ја први почео. Војник, који је био на стражи, учини ми се погодан и помислим да га поткупим, понудим му педесет динара да нас пусти да утекнемо кад опет буде његов ред. Он истина одби, али по гласу и по очима познао сам да би примио паре, само није смео. Да бих га охрабрио ја повећам суму, покажем му три луја, он приста и каза ми одмах да ће његов ред доћи од поноћи до два сата. Наши преговори били су свршени; почнемо одмах да радимо на делу; зид пробушимо толико колико треба за пролаз; чекали смо само време па да изађемо. Најзад поноћ искуца, војник ми јави да је ту, дадох му три луја и спремим што ми треба. Кад све би готово питам војника:

је ли време? — Да, журите се, рече ми он после малог ћутања. Паде ми у очи то што ми није одмах одговорио: помислио сам да има нешто што није у реду и послушнем; учини ми се као да чујем кораке а према месечевој светлости приметим такође сенку више људи. Али, могао сам се је преварити! и да бих се уверио узнем сламу, направим брзо дутку коју обучем, провучем је кроз руну коју смо били за нас направили. У том тренутку један ударац сабље, који би и наковањ пресекао, показа ми да сам се паметно извукао и утврди ме још јаче у мишљењу, да се не треба увек поверавати регрутима. Одмах жандарми улетеше у затвор и поче испит, хтели су све да знају. Ја кажем да сам дао три луја, регрут одрече, али ја останем при својој изјави, те га претресоме и новац се нађе у његовим цокулама. После тога и њега су затворили.

Нама су само страшно претили, али како нас нису могли казнити задовољили су се да удвоје стражу... Изгледало је да нема више могућности за бежање, а најмање да ће доћи једна од оних прилика које сам очекивао непрестаго; па ипак она дође пре но што сам се надао. Сутра дан смо требали отпутовати; бесмо сишли у касарнско дворниште; ту беше велика забуња због једног новог спровода осуђеника и одреда регрута из Ардена који су ишли на Булоњско Поље. Ађутанти са жандармима прављаху место да образују водове и да изврше прозивку. Док су се они занимали сваки око својих људи ја се увучем тајно у једна теретна кола, која се спремаху да изађу... Прођем тако кроз варош непокретан и правећи се мањи од макова зрна. Кад сам се видео ван бедема не остајаше ми ништа друго до да се већто искрадем. Пред једном крчмом кочијаш, као и сви његови другови, сврати да се освежи и док су га коњи чекали на друму, угрибим ту прилику да му са кола олакшам терет за који он није ни знао. Одмах сам се сакрио у једну њиву засејагу репом и кад ноћ паде упознао сам се са местом.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињсна су нам ова питања:

I

„Моли се уредништво да што пре у свом листу изнесе објашњење на следећа питања овог суда и то:

I. Код ове општине има више лица, осуђених за иступна дела, и то: за крађе, увреде части, повреде туђих ствари итд.

При покушају наплате ови се изговарају да немају никакве имовине, јер стоје у задрузи са оцем; њихови очеви ову наплату не одобравају према §§ 57. 507. грађ. закона, те оно благодетење из §517. истог закона за синове и не вреди, и на овај начин шире се оваква дела од млађих лица.

¹⁾ Није био присутан суђењу Пр.

Моли се уредништво на који начин и без одговорности може ову наплату суд извршити; и

II. Кад отац прода део одимања, а за сина не остаје му земље за уживање по § 471. грађан. суд. поступка, сме ли суд дати уверење продавцу, оцу, да других задругара нема, пошто син по § 57 и 507. грађ. закона није задругар, у толико пре што § 471. грађ. суд. поступка говори само о пореским главама, те се по томе може рачунати само о задругарима где не може бити син према §§ 57 и 507. грађ. закона“.

— На ова питања одговарамо:

1. По § 325.а. закона о поступку судском у кривичним делима, дужан је отац да плати за свога сина све трошкове, означене у тачкама 4. и 5. §§ 322. и 325. истог закона, кад год је овај учинио дело из *користољубља*, без обзира на то, што између оца и сина не стоји задружни одношај у смислу § 57. и 507. грађанског закона.

Остале трошкове отац није дужан да плати, ако судском пресудом није на то нарочито осуђен.

Ако се ови трошкови не могу наплатити продајом стајаћег одеда окривљених, и њиховом осталом личном својином, ако је и у колико имају, онда се конститује немогућност наплате и на тај начин ствар приводи крају; и

2. И ако по § 57. и 507. грађ. закона, изм љу деце и родитеља не стоји задружни одношај, ипак суд не сме издати уверење оцу, да нема задругара, кад он има једнога или више синова, јер § 471. грађ. судског поступка и не тражи да постоји задружни одношај, како га замишљају и траже поменуте законске одредбе из грађанског закона, него тражи само то, да се у једној кући сељачкој, био у овој задружни одношај или не, обезбеди *наглавица* за сваку пореску мушку главу, где улазе и синови.

На ово суд мора нарочито да пази, и да никако не дозволи, да се окрњи од оне имовине, коју штити § 471. гр. суд. поступка, јер би иначе његови часници одговарали по казненом закону.

Помањемо: да та околност, што између родитеља и деце не постоји задружни одношај у смислу грађанског закона, не пружа повериоцима право да се наплате из онога дела имовине, који је §-ом 471. грађ. суд. поступка, заштићен једној сељачкој — земљорадничкој породици.

II

Суд општине мачковачке, актом својим Бр. 498. пита:

„Пресудом овога суда од 20. октобра 1909. г. № 498, коју је Крушевачки Првостепени Суд решењем својим од 5. фебруара 1910. год. № 4380, одобрио, осуђено је извесно лице са десет дана затвора, за дело из § 375 а. кр. закона, и да заузето земљиште врати селу у својину, које је на дан 5 августа 1909. год. поред свога кућнег плаца заузело од сеоске земље и пута, на коме је постојао и сеоски бунар, и на истом одмах направило једну зграду, кош и капију. После

одобрене пресуде и издржане казне, суд је неколико пута осуђеног позивао и одређивао да заузето земљиште у првобитно стање врати, но он то неће да учини.

Да суд не би дошао до какве одговорности, ако би ову своју пресуду сам извршио — тим пре што се извршењем има да обори један део зграде, у колико је подигнута на сеоском имању, као кош и капија, моли се уредништво Полицијског Гласника да у своме наредном броју да своје објашњење о томе: како ће и на који начин да горњу пресуду суд изврши, а да до одговорности не дође?

— На ово питање одговарамо:

Ако у пресуди стоји, да осуђени подигнуте зграде поруши, и ако он то не учини, онда да ће се то учинити о његовом трошку, онда суд неће одговарати ништа ако ову пресуду изврши и самим рушењем грађевина, које су на општинском земљишту.

Ако, пак, питање о уклањању зграда није регулисано самом пресудом, онда нека га суд сада поново казни за ново самовлашће, и нека пресудом обухвати и то, да ће суд сам порушити зграде о трошку осуђеног, ако их он сам не уклони одмах чим пресуда постане извршном, па нека после кад пресуда постане извршном по њој и поступи.

III

Писар општине враћевничке, пита:

„Г. Министар Унутрашњих Дела, расписом својим од 25. децембра прошле године Бр. 25434, наредио је: да сви општински судови, који у својем кругу потврђују уговоре, признанице и облигације, поред таксе за потврду, на правни посао по т. бр. 18. и 40 зак. о таксама, наплаћују и таксу у маркама у корист државне касе.

Моли се уредништво „Полицијског Гласника“, да у првом броју да обавештења: оће ли се ова такса у маркама лепити на оригинал или на препис, из чега би надзорна власт могла да се увери да ли је суд ову таксу наплаћивао?“.

— На ово питање одговарамо:

Како ће се лепити такса, треба да се пропише правилима Пореске Управе.

Како ова правила још нису готова, то се има поступити онако, како је утврђено ранијим правилима.

По њима, пак, такса је лепљена на примерак, који се потврђује и издаје ономе, који потврду тражи.

Према томе, не би одговарао суд ако би овако радио до нових правила, која ће ово тачно регулисати.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај неодобрења одлуке општинског збора о отуђењу непокретног имања.

Збор сељана села Т....., на дан 29. септембра 1911 год. донео је одлуку, да се сеоска утрина у простору од 30 ха. подели на сељаке истог села равночасно,

да се не би даље разграбљивала од сељака околних села.

Шумарско одељење Министарства Народне Привреде у акту од 11. новембра 1911 год. № 23496. дало је мишљење, да ово отуђење не би требало одобрити с тога, што је наведени разлог, којим се брани овај поступак, веома слаб, а међутим село би ово своје добро и на други начин могло обезбедити од заузећа.

Државни Савет нашао је, да се ова одлука не може одобрити с тога, што се из извештаја Шумарског одељења Министарства Народне Привреде види, да је разлог, којим се брани ово отуђење, веома слаб, а село би могло ово своје добро да обезбеди од заузећа и путем убаштинивања и постављања сталних граница око тога имања.

Ако је пак селу потребно, да извесан део тога имања култивира, може то учинити давањем под закуп потребитим својим сељанима, па тиме имати и материјалне користи и имање очувати у целини и за потоње генерације.

С тога је, на основу чл. 33 зак. о општинама, решио, да се ова одлука не одобри.

Одлука од 29 новембра 1911 године № 11073.

Државни Савет није надлежан да одобрава одлуке општинског збора о утрощу општинског капитала.

Збор општине С..... на дан 27 октобра 1911 год. донео је одлуку да се капитал села С....., који се налази на приплоду код Управе Фондова у 14027,90 дина, и приватних лица у 780 дина, изуземе и употреби за подизање цркве у селу С.....

Државни Савет нашао је, да према пропису чл. 33 зак. о општинама није надлежан да одобрава овакве одлуке општинског збора, па је, на основу чл. 25 свога пословника, решио, да се акта врате нерасмотрена као ненадлежној власти упућена.

Одлука од 5 јануара 1912 год. № 66.

Један случај умесно примењене казне над председником општинским, што на крају тромесечја није поднео општинском одбору састављен општински рачун о приходу и расходу.

Игњат М., председник општине к.... узет је на одговор зато, што није на концу свака три месеца склапао општинске рачуне и потом подносио општинском одбору на преглед, нити их излагао грађанству на углед.

На свом саслушању, 15 септембра 1911. године, изјавио је, да је за друго тромесечје (април, мај и јуни) склопио рачуне и кроз два три дана послаће их надзорној власти, а изложиће их и грађанству на углед. До сада то није могао урадити због послова у општини, а нарочито због оправке путева и купљења пореза.

Назорна власт наша је, да овде стоји дело из чл. 167 тач. 3 зак. о општинама, па га је решењем од 23 септембра 1911. године № 14589. казнила са 50 динара.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је на основу чл. 170 закона о општинама решио, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 27. новембра 1911. године Бр. 10140.

Један случај умесне примене чл. 152. закона о општинама.

Због грађана општине Л... (али неконституисан у смислу чл. 29 и 30 закон о општинама) донео је 16 октобра 1911. године одлуку: да неће ићи на кудук на оправку пута Мајдан Пек-Благојев Камен све док се народу не врати до последње паре она сума, која је од њега покуњена још у прошлој години по 4,50 дин. с главе на главу, а за израду овог истог пута.

Надзорна власт, решењем својим од 17 октобра 1911. год. № 9086, а на основу чл. 152 закона о општинама задржала је од извршења ову зборску одлуку из разлога, што се државној власти мора веровати, да ће се кудучарима новац, који се покуњен за ову врху налази у каси окружне благајне, вратити, а грађани су дужни, да се наредбама власти покорвају и исте извршују. С обзиром на ово није било места доношењу овакве одлуке, а тим пре, што се збор у својој одлуци није позвао ни на један законски пропис, по коме би био надлежан за доношење овакве одлуке, а међутим одлука је у основи противна чл. 142 и 143 закона о општинама.

Министар Унутрашњих Дела, налазећи да је зборска одлука противна закону због тога, што одлуку и није донео конституисани збор грађана пред организованим гласачким одбором — чл. 29 и 30 закона о општинама — већ обичан скуп грађана, послао је на основи чл. 152 зак. о општ. сва акта Државном Савету на решење.

Трећи одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти на закону основано, па је, на основу чл. 152 зак. о општинама, решио, да се исто одобри.

Одлука од 29. октобра 1911. године № 10185.

Чл. 158. закона о општинама предвиђа казну само за председника, потпредседника, кметове и деловођу општинског, и према томе не може се применити и на писара општинског.

Миливоје Ј. А., писар општине З... узет је на одговор због тога, што на тражење надзорне власти није послао акта по једно предмету, нити извештај, да тих акта нема.

На свом саслушању изјавио је, да он у општини није никаква власт, те да би за непоступање по наредби могао сносити одговорност.

Надзорна власт, налазећи да овде постоји дело из чл. 158 зак. о општинама,

решењем од 3 септембра 1911. године № 13493, казнила га је са 100 дин.

По изјављеној жалби, III. Одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не одговара закону стого, што се на жалитеља, као на писара општинског, није могао применити пропис чл. 158 закона о општинама, који пропис важи за деловођу општинског суда.

С тога је, на основу чл. 170 зак. о општинама, решио, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 27. октобра 1911. године № 10102.

Јос. Н. Ст.

Одлука опште седнице Касационог Суда од 17. јануара 1912. год. № 3.

Првостепеном смедеревском суду били су оптужени Д. И. и Н. И. што су 17. јула 1909. г. противтали у вршењу званичне дужности председнику општине радничке Ж. М. и нису му дали да узме у попис њихово жито за наплату државне дуговане порезе, те су тим својим поступком створили себи кривицу казниму по § 93. кривич. законика.

Првостепени смедеревски суд је нашао да у радњи оптужених што председнику нису дали да им узме у попис жито и однесе за наплату дуговане порезе, нема никаквог кажњивог дела на ни дела из § 93. кривич. законика по томе, што је радња председникова неправилна и противзакона, за то што није према § 466. грађ. суд. пост. прво саслушао оптужене имају ли да плате порез, па ако немају шта одређују за продају, а за наплату порезе, па тек по истеку 15 дана да приступи попису, — и за то је оптужене решењем својим од 21. марта 1911. год. № 9954 на основу § 250. а крив. суд. пост. пустио испод суђења.

По жалби државног тужиоца Касационог Суда примедбама свога I одељења од 27. маја 1911. год. № 7596 поништио је решење првостеп. смедерев. суда а са разлога:

„Суд погрешно узима да су оптужени имали права, да изврше представљено дело, пошто су изазвати неправилном радњом председника општинског Ж., погрешно позивајући се на пропис § 466. грађ. суд. пост.

Да би се могла оценити правилност или неправилност радње општинског председника, суд је био дужан да овај случај цени и по закону о порези, као специјалном закону, па да затим доноси своју одлуку по овоме оптужењу“.

Смедеревски првостеп. суд није усвојио ове примедбе Касационог Суда, већ је дао следеће противразлоге:

„1. Касационог Суда по своме устројству има да pazi да се, како формални тако и материјални законски прописи правилно примењују. И према томе кад је Касационог Суда нашао, да се првостепени суд огрешно о који пропис, требао је тај законски пропис и да означи, како би првостепени суд заиста увидео, да се је у појављеном случају огрешно, јер овако, како је Касационог Суда казао, остаје

нејасно и незна се шта је и на који законски пропис Касационог Суда мислио.

2. У закону о непосредном порезу у чл. 107. казано је само, да се егзекутивна наплата порезе врши без пресуде и решење и то првенствено из покретности, а после из непокретности. Али начин на који ће се та наплата вршити није овим законом прописан, и овда остају одредбе законика у поступку судском у грађанским парницама да се примењују. Ни најмање не мења ствар, што је у поменутом законском пропису казано, да ће се егзекутивна наплата порезе првенствено вршити из покретности. Тим је обележено, шта ће се прво узети у попис. Али то не мења начело, да се дужник саслуша, шта од покретности одређује. И кад тако ствар стоји, да начин извршења наплате није пореским законом регулисан, и да остаје начин одређен грађан. поступком, онда се мора узети, да се дужник прво саслуша, шта одређује за продају. Тога у овом случају није било, нити акта ислеђења утврђују и зато је радња председникова била неправилна.

3. Најзад по Уставу чл. 16. својина је неповредна. Дакле, са њом не може никако друкше бити него како закон прописује. Начело саслушања мора бити по овоме. А да се и у овим случајевима мора дужник саслушати најбоље показује овај пример кога суд наводи. Неко се по пореским књигама води као дужник, јер није раздужен да је порезу платио. Орган, било општински, било порески, без саслушања узме имовину у попис и прода, а међутим дужник има доказе да је платио порезу, који је од стране благајника утајена, те за то није ни раздужен.

Ови и овима слични примери, којих много има показују, да начело саслушања, изражено у § 466. грађ. суд. пост. на који се суд позвао, мора бити заступљено и код егзекутивне наплате порезе, и за то првостепени суд сматра, да је поменуто решење правилно и да се радња председника општинског, оваква каква је, нема шта ценити и по закону о порези“.

Касационог Суда у својој општој седници од 17. јануара 1912. год. № 3. усвојио је примедбе I свога одељења и одбацио противразлоге првостепеног смедеревског суда.

Решење Касационог Суда о сукобу првостепеног шабачког суда и начелника среза поцерског од 5. септембра 1911. г. № 11101.

Начелник среза поцерског тужбом својом спровео је Д. и Ц. М. на осуду за лаку повреду тела и јавну увреду. По првостепени шабачки суд налазећи да овде не стоји представљено дело, него да стоји истуно дело из тач. 1. § 357. кривичног законика вратио је акта овога предмета, да полицијска власт пресуду изрече.

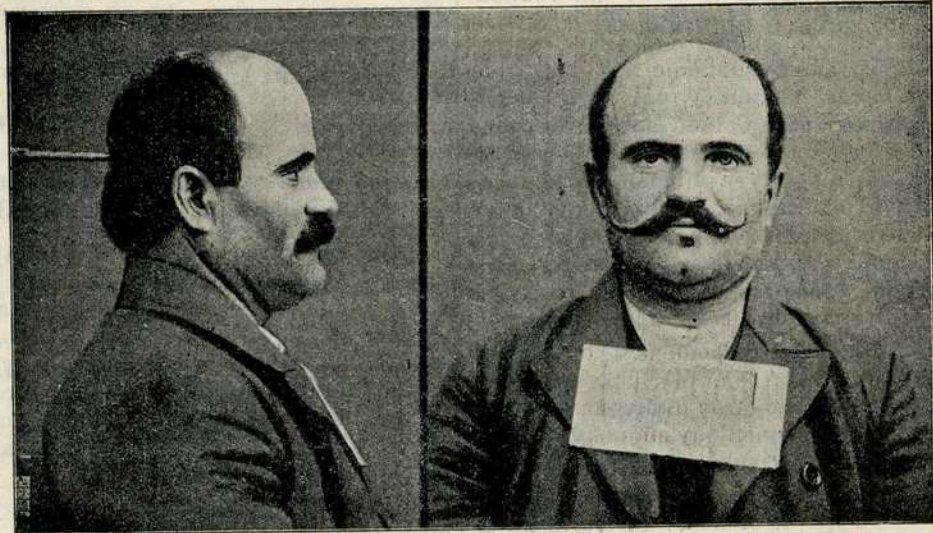
Касационог Суда је расмотрио акта овога сукоба па је нашао:

„Кад се лекарском сведошвом у акту № 4649, утврђује, да је приватном тужиоцу В., нанесена повреда тела, онда

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Као седми члан дружине, која је у Одеси фалсификовала лажне српске новчанице од 20 динара у злату, притворен је у Будим-Пешти овај **Спиро Стојков**, чију слику износимо,

Спиро Стојков

Он је стар 29—30 година, плав, сувоњав, у одећу грађанском.

Депеша начелника среза тамнавског Бр.

Милош Цветковић, дућанија и **Сретен Јаковљевић**, земљоделац, оба из Белушића, одговарају за прављење лажне исправе, али се налазе у бегству.

Милан је стар 23 године, висок, сув, црномањаст, на десној руци нема великог прста.

само из тога што се овом сведоцбном није тврдило и то, да је повређени за време боловања био и неспособан за рад, — суд је погрешно нашао, да се у овоме оптужењу појављује дело иступне природе из тач. 1. § 357. кривич. законика, за чије би пресуђење били надлежна полицијска власт, пошто и наређење § 173. крив. законика не траже за постојање овог дела и неспособност за рад.

Па како је по реченој сведоци лечење имало трајати око дванајест дана онда таква повреда не може представљати иступно дело (које се у главном састоји у ђушкању и незнатном удару) већ дело преступне природе, за извиђање и суђење којег надлежан је првостепени суд — § 2. крив. суд. пост. 6.

Са ових разлога Касациони Суд је и послао акта првост. суду на даљу надлежност.

Решење Касационог Суда о сукобу првостеп. суда за округ београдски и начелника среза врачарског од 17. маја 1911. г. № 7008.

Начелник среза врачарског у акту свом № 8061 навео је, да је Д. Т. б. општ. писар, као писар општине жарковачке учинио извесне злоупотребе у званичној дужности, зашта се налази под истрагом и у притвору код првостеп. суда округа београдског, па како су у среској канцеларији пађене као забачене још доста других кривица оптуженог Д., то је све те кривице среска власт послала првостепеном суду, односно последном судији на даљи рад. Но последни судија првостепеног суда за округ београдски вратио је акта среској власти оглашујући последњу власт за надлежну ради извиђања ових кривица. Како начелник срески сматра да је ипак надлежан последни судија за извиђање ових кривица, то је молио Касациони Суд да донесе своје решење по овом сукобу.

Касациони Суд по разматрању ових акта нашао је:

„Иследна полицијска власт, која је предузела ислеђење ових кривица оптуженог Д. дужна је и да доврши то ислеђење без обзира на то, што се код првостепеног суда налазе на ислеђењу и пресуђењу друге кривице оптуженог Д.

И ако суд води ислеђење противу оптуженог Д. за друга дела тиме није престала надлежност полицијске власти да доврши предузето ислеђење, јер пропис § 36. кривич. суд. пост. на који се начелник позива, предвиђа само надлежност једног од судова у случају предузетог ислеђења по делима извршеним у разним судским областима“.

Са ових разлога Касациони Суд је вратио акта начелнику среза врачарског на даљу надлежност.

М. Л. Р.

ПОТЕРЕ

Чедомир Вучићевић, из Драгинца у срезу јадранском, окривљен је за крађу новаца, али је отумарао незнано куд.

Он је стар 20 година, раста танког високог, у опште црномањаст, косе добро црне, очију врло малих, кад говори он усне мало криви у страну. Одело сељачко.

Депеша начелника ср. јадранског Бр. 2763.

Мата А. Марковац, коцкар из Марковца, звани „Кржа“, одговара за крађу, али се налази у бегству.

Он је стар до 50 година, носи шпицасту жуту браду, кад говори он ушка.

Акт начелника среза беличког Бр. 2935.

Стојан Стаменковић, приватни лекар, родом из Врања, има да издржи 6 месеца затвора, по пресуди Апелационог Суда Бр. 4951, за покушај убиства, али му се не зна место борављења.

Депеша начелства округа ужичког Бр. 923.

Веселин Р. Раденковић, из Васиља, има да издржи три месеца затвора за дело из § 177. кр. закона, али се налази у бегству.

Акт начелника среза заглавског Бр. 870.

Станко Јовичић, калфа ковачки, из Уба, покрао је свога газду и однео му: 62 динара у новцу, један пар чизама, и један нов копоран.

Сретен је стар 20 година, средњег раста, у опште плав.

Акт начелника среза левачког Бр. 1147.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

ТРАЖЕ СЕ

Живорад, син Јеремије **Миловановића**, земљ. из Врачевића, ср. колубарског, отумарао је незнано куд.

Он је стар 14 година црномањаст, стаса средњег.

Акт начелства окр. ваљевског Бр. 665.

Мирко, син Буре **Глигорића**, из Оглађеновца, среза подгорског, отишао је од своје куће и не зна се где је сада.

Он је стар 14 година, раста обичног, косе смеђе, очију црних, образа дугих, у одећу сељачком.

Акт начелства окр. ваљевског Бр. 686.

КРАЂА СТОКЕ

Јеврему Пауповићу, из Роанде, украдена су два јунца, матора по 1¹/₂ год., један млаке плаве, други беле. Плави је ровашен у оба ова. Депеша начелника среза ресавског Бр. 2774.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову покрађу.